

Marginalii la o revenire

(Costin Popa – 12 iulie 2009)

Angela Gheorghiu a reluat **Tosca** la Opera Regală Covent Garden. La prima sa apariție pe scena londoneză în hainele personajului puccinian, în 2006, criticii au fost reticenți. Cunoscând fundamentul pur liric al vocalității artistei, n-a fost de mirare. Au trecut însă trei ani, perioadă în care orice cântăreț performant acumulează, consolidează, mai ales când vârsta îi permite încă. Soprana se află acum într-un moment fast, glasul îi este proaspăt și strălucitor, fără urmă de uzură. Am ascultat-o (aproape) live la Teatrul Național din București. În pofida microfoanelor, excelenta formă a artistei a fost evidentă.

La Londra, acceptând în chip total neobișnuit pentru o vedetă de talia ei, cu numai circa 10 zile înainte, s-o înlocuiască pe titulara Deborah Voigt, Angela Gheorghiu a dorit să transmită un mesaj. Acela că este oricând pregătită pentru un asemenea rol terific, că are ceva în plus de arătat față de anterioara prezență, că se preocupă de perfecționarea propriilor ei creații și, de ce nu, că nedoritul renume de colaboratoare dificilă este pe cale să se risipească. Sunt convins că, deși la București a afirmat public că nu s-a atins de mult de partitură, soprana a lucrat intens în tot acest răstimp. Altfel nu ar fi acceptat revenirea atât de rapidă în rol. Ambiția este una din condițiile succesului. Angela Gheorghiu a dorit să le demonstreze în primul rând lor, londonezilor, că reîntoarcerea va fi pe „cai albi”. Altfel nu ar fi anulat, în ultima lună, două spectacole cu **Tosca** la Deutsche Oper Berlin. Iar prezentarea ariei **Vissi d'arte** ca bis în fața publicului bucureștean a fost un fel de repetiție destinată unui minim rodaj în condiții de scenă. E limpede, și articolele critice își au efectele lor...

La premiera din 9 iulie, artista noastră a fost preparată până în cele mai mici amănunte, dovadă a unui studiu exemplar. Nu a lipsit practic nimic din conturul vocal al unei Floria ca la carte. Frazele au purtat inflexiunile și accentele de tradiție, înțelegerea textului a fost pătrunzătoare, încărcătura dată cuvintelor s-a pliat expresiei, trăirea intensă prin glas a emoționat. Cu riscul de a mă repeta față de anterioare aprecieri, nativul și unicul simț artistic al Angelei Gheorghiu a izbândit o dată în plus, într-un rol pe care l-a pregătit cu rară minuțiozitate, ca o impecabilă profesionistă.

Sigur că peste lirismul vocii ei nu se poate trece și în primul act pare, sonor, mai mult o Mimì îndrăgostită decât o focoasă și pasională divă. Dezlănțuirile au venit în ambientul Palatului Farnese, când Angela Gheorghiu a impresionat prin tensiunea dramatică, prin forța, amplexarea, luminozitatea și penetranța acutelor, a atacurilor. Este temuta salbă de Do-uri a confruntării cu Scarpia. Sigur că desenele țesăturii vocale sunt cumplit de grele și consumă, presiunea pusă de Puccini pe interpretă este uriașă. Este poate motivul pentru care finalul celebrei **Vissi d'arte** a părut mai puțin finisat. Mai apoi, simțeam nevoia ca, deși scânteietoare și luxoase ca sunet, notele înalte din actul ultim, inclusiv Si bemol-ul final, să fie mai prelungi, chiar ușor exagerate, concordante cu spiritul unor obiceiuri profund împământenite. Până atunci însă, duetul cu Mario din actul al III-lea a avut plutiri de visare care depășesc închipuirile. Angela Gheorghiu știe să picteze cu glasul, conturând imagini de neuitat.

Partener în rolul Scarpia, ca și în 2006, bas-baritonul Bryn Terfel a fost absolut demonic. Și el a construit meticulos rolul, cu detalii descendente din marea tradiție. I-a lipsit ceva? Poate acea **italianità** în proiecția sonoră, care să-i facă autoritatea de adresare și mai pregnantă.

Și dacă vorbim de expresia provenită din școala italiană, desigur, Marcello Giordani s-a arătat un campion. Acutele **di forza** (**La vita mi costasse** din actul prim sau **Vittoria! Vittoria!** din cel de-al doilea) au percutat vibrant spațiul acustic dar personajul a rămas depărtat de subtilități poetice, oarecum rigid.

La pupitru, canadianul Jacques Lacombe a condus confortabil pentru soliști, bine integrat dramaturgiei dar fără multă imaginație.

Revin. Angela Gheorghiu poate deveni o Tosca referențială. Este foarte aproape. A demonstrat-o în aceste zile, la Londra. Sunt convins că în câțiva ani, cu seriozitatea ei de pregătire, cu deprinderile de studiu neobosit, cu câștigul prezumat al unor consistențe coloristice noi, cu menajamentele pe care și le oferă – din când în când se mai reîntoarce, de pildă, la rolul lirico-lejer al Adinei din **Elixirul dragostei** – va ajunge la ștacheta performanței. Vreau să fiu bine înțeles. Această ștachetă este chiar reperul care o va așeza în rândul marilor interprete ale personajului puccinian. Nu le pronunț numele dar Angela Gheorghiu se află în siajul lor.

Floria Tosca o atrage, ca orice eroină arhetipală. Vor urma Carmen din opera lui Bizet și rolul titular din **Adriana Lecouvreur** de Cilea. Ascultând-o acum, în această **Tosca**, deja mi-am format impresia privind debutul în **Carmen** de la Metropolitan, de care ne mai despart doar șase luni. Va fi excelent!

O ultimă remarcă. Seria londoneză cu **Tosca**, încheiere a stagiunii 2008-2009, le-a avut ca protagoniste, în alternanță, pe Angela Gheorghiu și Nelly Miricioiu. Avem cu ce să ne mândrim!